

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาสตราจารย์ธรรมนุญ

คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๕

วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคเอกภาพ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ และคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคเอกภาพ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า (๑) พรรคเอกภาพเป็นพรรคการเมืองที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้งเกินเก้าสิบวัน นับถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และ (๒) พรรคเอกภาพได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๔,๐๕๖,๗๒๔ บาท โดยได้เบิกเงินดังกล่าวไปแล้ว ๒,๕๘๕,๘๘๕.๔๕ บาท จึงต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ แต่ปรากฏว่า พรรคเอกภาพจัดทำรายงานการดำเนินงาน

ของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ และจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันเดียวกัน ซึ่งพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้วเป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเอกภาพ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมไว้ดำเนินการและพิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมให้พรรคเอกภาพ เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

หัวหน้าพรรคเอกภาพมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ รวมสองฉบับชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า กรณีการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้น เนื่องจากวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการแจ้งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีที่ผ่านมาให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ตรงกับวันเสาร์ เจ้าหน้าที่ของพรรคได้สอบถามสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ได้รับคำตอบว่า วันสุดท้ายของการแจ้งคือวันจันทร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งตรงกับกำหนดตารางเวลาที่จะให้หัวหน้าพรรคลงนาม เพื่อแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ แต่ในวันดังกล่าว หัวหน้าพรรคเอกภาพติดภารกิจที่จังหวัดชัยนาท และตอนเย็นได้เดินทางไปทำภารกิจต่อที่จังหวัดเชียงใหม่กลับถึงกรุงเทพฯ ๗ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๔ แล้วหัวหน้าพรรคได้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ และลงนามแจ้งผลการดำเนินกิจการของพรรคให้นายทะเบียนทราบ ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ทั้งนี้ ระหว่างที่หัวหน้าพรรคไม่อยู่ ไม่มีผู้มีอำนาจลงนามในรายงานการดำเนินกิจการของพรรคเอกภาพ เพราะรองหัวหน้าพรรคซึ่งมีอยู่คนเดียว (นายณรงค์ศักดิ์ เลิศสิทธิพันธุ์) ได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ ดังนั้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่พรรคการเมืองต้องรายงานการดำเนินกิจการของพรรคต่อนายทะเบียน พรรคเอกภาพได้ดำเนินการเป็นไปตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงไม่มีเหตุให้ยุบพรรคเอกภาพตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนกรณีการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้น พรรคเอกภาพได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ จริง โดยพรรค

ได้ว่าจ้างบริษัท บัญชีกิจ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ได้รับความไว้วางใจจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นวิทยากรในการสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องงบการเงินหลายครั้ง เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดเพราะพรรคเน้นเรื่องความถูกต้องเป็นสำคัญ สำหรับเงื่อนไขเวลาในการยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น พรรคทราบดีแต่ตารางเวลาการดำเนินงานของพรรคก็ต้องคำนึงถึงบุคคลภายนอกด้วย เพราะพรรคได้จัดส่งเอกสารการเงินทั้งหมดให้กับบริษัท ฯ ไปดำเนินการ เมื่อถึงกำหนดส่งมอบงานให้พรรค เป็นจังหวะที่หัวหน้าพรรคติดภารกิจในต่างจังหวัดพอดี ตามที่ชี้แจงแล้วข้างต้นแต่อย่างไรก็ตาม กรณีตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พรรคเอกภาพเห็นว่า มีองค์ประกอบความผิดอยู่สองส่วน คือ “ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง” และ “ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม” โดยมีตัวเชื่อมคือ คำว่า “และ” ไม่ใช่คำว่า “หรือ” (ซึ่งหมายถึงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้) ซึ่งน้ำหนักของความถูกต้องควรจะมากกว่าเงื่อนไขเวลา เพราะเป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในลำดับแรก และพรรคเอกภาพก็ได้เลือกปฏิบัติในเรื่องที่เป็นลำดับแรกดังกล่าวแล้ว เมื่อพรรคดำเนินการไม่ครบองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๖๒ ทั้งสองส่วน จึงไม่มีเหตุให้ยุบพรรคตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญส่งสำเนาคำชี้แจงของพรรคเอกภาพทั้งสองฉบับให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณา หากประสงค์จะชี้แจงเพิ่มเติม ให้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า กรณีพรรคเอกภาพไม่รายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยชี้แจงเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้ นั้น เห็นว่า เป็นเรื่องการดำเนินกิจการภายในของพรรคโดยเรื่องผู้มีอำนาจลงนามในการรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ จะกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพรรค แต่หัวหน้าพรรคก็สามารถมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนได้ตามนัยมาตรา ๒๐ วรรคสอง และปรากฏข้อเท็จจริงว่า ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๔ คณะกรรมการบริหารพรรคเอกภาพ มีจำนวน ๖ คน ส่วนกรณีพรรคเอกภาพยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๔ ซึ่งไม่เป็นไปตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น เห็นว่า เหตุผลที่พรรคเอกภาพชี้แจงเป็นเรื่องการดำเนินกิจการภายในของพรรคเอง

สำหรับการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ หัวหน้าพรรคสามารถมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารพรรคทำการแทนได้ตามนัยมาตรา ๒๐ วรรคสอง ที่กล่าวแล้วข้างต้น ทั้งนี้ เมื่อพรรคเอกภาพ ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๓ แล้ว จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๖๒ การที่พรรคเอกภาพ ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ถือว่า พรรคเอกภาพไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๖๒ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคเอกภาพ ตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม พร้อมเอกสารประกอบ คำชี้แจงและเอกสารประกอบคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคเอกภาพแล้ว มีปัญหาต้องพิจารณาเบื้องต้นว่า การจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคเอกภาพในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” โดยที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองมีการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองเป็นรายปี มีทั้งการใช้จ่ายตามโครงการและแผนงานที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และการใช้จ่ายเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่นๆ จึงจำเป็นต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ส่วนระยะเวลาการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินซึ่งได้กำหนดไว้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม นั้น เพื่อเป็นการเร่งรัดพรรคการเมืองให้ดำเนินการภายในกำหนดเวลา ซึ่งก็สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันใดก็ได้ ระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และต้องยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป จึงถือเป็นบทบังคับให้พรรคการเมืองต้องกระทำทั้งสองอย่างประกอบกัน จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งมิได้ ดังนั้น การที่พรรคเอกภาพจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง

ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ จึงไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคเอกภาพตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่พรรคเอกภาพจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้วแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ถือว่าไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เพราะเป็นการยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเกินเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ กำหนด และในกรณีที่พรรคเอกภาพจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ก็เช่นเดียวกัน ถือได้ว่า ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เพราะเป็นการยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเกินเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ กำหนดคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคเอกภาพที่อ้างว่าติดภารกิจในต่างจังหวัด และระหว่างที่หัวหน้าพรรคไม่อยู่ไม่มีผู้มีอำนาจลงนามในรายงานการดำเนินกิจการของพรรค รวมทั้งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง เพราะรองหัวหน้าพรรคซึ่งมีอยู่คนเดียวได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔ นั้น ไม่มีเหตุผลพอที่จะรับฟังได้เพราะหัวหน้าพรรคสามารถมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนได้ตามนัยมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

และปรากฏข้อเท็จจริงว่า ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๔ คณะกรรมการบริหารพรรคเอกภาพ มีจำนวน ๖ คน เมื่อมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นบทบังคับให้พรรคการเมืองต่างๆ ต้องดำเนินการ แต่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบังคับดังกล่าว กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคเอกภาพได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากจำนวน ๑๒ ต่อ ๑ เสียง จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคเอกภาพ

นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายกระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายพันธ์ จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๕

วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเอกภาพ

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ยื่นคำร้องลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ^(๑) มีใจความดังต่อไปนี้

๑. เมื่อใกล้สิ้นสุดระยะเวลาในการจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองซึ่งจะต้องจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาและแจ้งให้นายทะเบียนทราบ รวม ๓๕ พรรค (ซึ่งรวมทั้งพรรคเอกภาพ) ทราบตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวในข้อ ๑ แล้ว พรรคเอกภาพไม่รายงานการดำเนินการของพรรคในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

๓. เมื่อพรรคเอกภาพไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามนัยของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเอกภาพตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ต่อมา นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ^(๒) มีใจความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุน

(๑) นำส่งคำร้องโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๓๖๘ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔

(๒) นำส่งคำร้องโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๖๕๕ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔

พรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุน
เพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๒๕ พรรคการเมือง ๑๕๑ โครงการ
เป็นเงิน ๒๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยพรรคเอกภาพได้รับการสนับสนุนจากกองทุนดังกล่าว ดังนี้

(๑) เงินจัดสรรตามโครงการและแผนงานของพรรคเอกภาพจำนวน ๖ โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น
๒,๘๐๕,๓๐๐ บาท

(๒) เงินสนับสนุนในเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและด้านอื่นๆ
ในวงเงิน ๑,๒๕๑,๐๒๔ บาท

พรรคเอกภาพได้เบิกเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓
ตามที่ได้รับจัดสรร ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๑,๕๘๕,๓๕๖ บาท

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๕๑๐,๕๔๘ บาท

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๓๕๖,๓๖๘ บาท

ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๓๑๒,๕๘๘ บาท

และได้เบิกเงินสนับสนุนเรื่องค่าไปรษณียากร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่นๆ รวม ๓ ครั้ง
เป็นเงิน ๑๘๐,๑๘๕.๔๘ บาท

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจาก
กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของ
พรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค
การเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้
เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง
ในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม
ของปีถัดไป

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี
พ.ศ. ๒๕๕๓ จากพรรคเอกภาพเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา ๖๒
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมือง

ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องเพิ่มเติมไว้พิจารณาในคราวเดียวกันกับคำร้องลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ และรับเอกสารที่แนบมากับคำร้องเพิ่มเติมไว้ในคำร้องลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่น ตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้นำศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯลฯ”

มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๓๕ “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

มาตรา ๖๒ “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า เรื่องตามคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมดังกล่าวข้างต้น อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒

ศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งสำเนาคำร้องและสำเนาคำร้องเพิ่มเติมให้ผู้ถูกร้องทราบและชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ดังต่อไปนี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับการรายงานการดำเนินกิจการต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ถูกร้องชี้แจงดังนี้

๑. กำหนดเวลาที่พรรคการเมืองต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาก็คือ ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๔ แต่เนื่องจากวันสุดท้ายของการแจ้งคือวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๔ ตรงกับวันเสาร์ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ เจ้าหน้าที่ของพรรคเอกภาพซึ่งรับผิดชอบในเรื่องนี้ได้โทรศัพท์สอบถามสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า วันสุดท้ายที่ต้องแจ้งคือวันใด ได้รับคำตอบว่า วันจันทร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันที่พรรคเอกภาพกำหนดตารางเวลาให้หัวหน้าพรรคลงนามเพื่อแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ

๒. แต่เนื่องจากวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๔ หัวหน้าพรรคเอกภาพติดภารกิจที่จังหวัดชัยนาท และในเย็นวันดังกล่าวได้เดินทางไปทำภารกิจที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเหตุให้ไม่มีผู้มีอำนาจลงนามในรายงานการดำเนินกิจการของพรรคเอกภาพ เนื่องจากรองหัวหน้าพรรคมีคนเดียวซึ่งได้ขึ้นไปลาออกไปเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔

๓. เมื่อหัวหน้าพรรคเอกภาพกลับจากต่างจังหวัดแล้ว ได้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๔ และลงนามแจ้งผลการดำเนินงานให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๔

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกร้องไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไปนั้น ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ดังนี้

๑. ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (รวมทั้งการใช้จ่ายจากเงินสนับสนุนพรรคการเมือง) ต้องปรากฏในงบดุลของพรรค

๒. พรรคเอกภาพได้ว่าจ้างบริษัท บัญชีกิจ จำกัด เป็นผู้จัดทำงบดุลให้กับพรรคเอกภาพ โดยพรรคเอกภาพได้จัดส่งเอกสารทางการเงินทั้งหมดให้บริษัท บัญชีกิจ จำกัด เป็นผู้ดำเนินการ เมื่อถึงกำหนดส่งมอบงานของบริษัท บัญชีกิจ จำกัด ต่อพรรคเอกภาพเป็นจังหวัดที่หัวหน้าพรรคเอกภาพติดภารกิจในต่างจังหวัด จึงไม่อาจยื่นรายงานดังกล่าวในเวลาที่กำหนด

๓. องค์กรประกอบความผิดตามมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีสองส่วนคือ การจัดทำให้อุทธรณ์ตามความเป็นจริง และการยื่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมโดยมีตัวเชื่อมคือคำว่า “และ” ไม่ใช่ “หรือ” ซึ่งหมายถึงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ ซึ่งน้ำหนักของความถูกต้องควรจะมากกว่าเงื่อนไขเพราะเป็นสิ่งที่ตราไว้ก่อนเป็นอันดับแรก เงื่อนไขเป็นอันดับสอง และพรรคเอกภาพเลือกปฏิบัติอันดับแรกคือความถูกต้อง พรรคเอกภาพเห็นว่า พรรค ฯ ไม่ได้ดำเนินการครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงไม่มีเหตุให้ยุบพรรคเอกภาพตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

พิจารณาแล้ว โดยที่ผู้ถูกร้องมีข้อต่อสู้ในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้วข้างต้น กรณีของผู้ถูกร้องจึงเป็นกรณีที่มีปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกิดขึ้นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งนั้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๓)^(๓)

(๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๓) บัญญัติว่า

“คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑)

(๒)

(๓) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

ฯลฯ”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ วรรคสอง บัญญัติว่า

“ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

แต่เนื่องจากผู้ร้องมิได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา^(๔) ผู้ถูกร้องจึงไม่ทราบข้อกล่าวหา และไม่มีโอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาในชั้นการพิจารณาของผู้ร้อง เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงไม่มีการวินิจฉัยชี้ขาดข้อโต้แย้งดังกล่าว โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง (๓) อันเป็นเหตุให้การพิจารณาความผิดของผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ในชั้นการพิจารณาของผู้ร้อง ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณา ซึ่งตราขึ้นเพื่อกำหนดสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของบุคคล

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมของผู้ร้อง

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) ไม่ปรากฏในคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องว่า ผู้ร้องได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๕

วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเอกภาพ

๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ ยื่นคำร้องลงวันที่ เดียวกัน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเอกภาพ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กรณีพรรคเอกภาพไม่ได้รายงานการดำเนินงาน ของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๓) และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๓๕

๒. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๔ มีมติให้รับคำร้องไว้ ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ (๑๓ คน) พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้ พรรคเอกภาพยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง

๓. พรรคเอกภาพมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เนื่องจากวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการแจ้งรายงาน การดำเนินงานของพรรคการเมืองในรอบปีที่ผ่านมาให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ตรงกับวันเสาร์ อันเป็นวันหยุดราชการ เจ้าหน้าที่ของพรรคเอกภาพผู้รับผิดชอบได้โทรศัพท์สอบถามสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งว่า วันสุดท้ายของการแจ้งคือวันใด ได้รับคำตอบว่าเป็นวันจันทร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันที่พรรคเอกภาพกำหนดตารางให้หัวหน้าพรรคลงนาม เพื่อแจ้งให้นาย ทะเบียนพรรคการเมืองทราบ แต่ในวันจันทร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๔ หัวหน้าพรรคเอกภาพติดภารกิจ ที่ต่างจังหวัดจึงไม่ได้ลงนาม ส่วนรองหัวหน้าพรรคซึ่งมีเพียงคนเดียว (นายณรงค์ศักดิ์ เลิศสิทธิพันธุ์) ก็ลาออกไปก่อนแล้ว จึงทำให้ต้องรอหัวหน้าพรรคกลับจากต่างจังหวัดมาลงนามเอง และแจ้งผลการดำเนิน การของพรรคให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ในวันอังคารที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔

๔. นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่เดียวกัน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเอกภาพตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง ๖ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กรณีพรรคเอกภาพไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราช

บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๒ คือ ไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าพรรคเอกภาพได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งเกินเวลาที่กำหนด นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องเพิ่มเติมนี้ รวมกับคำร้องเดิม เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ เพื่อพิจารณาและวินิจฉัยรวมกันต่อไป

๕. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ มีมติรับคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้รวมพิจารณากับคำร้องเดิม โดยให้ส่งสำเนาคำร้องเพิ่มเติมดังกล่าว ให้พรรคเอกภาพในฐานะผู้ถูกร้อง เพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับสำเนาคำร้อง

๖. พรรคเอกภาพมีหนังสือ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหายอมรับว่า พรรคเอกภาพได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ จริง ทั้งนี้เพราะว่าพรรคได้จ้างบริษัท บัญชีกิจ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ได้รับความไว้วางใจจากคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มาเป็นวิทยากรในการสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องงบการเงินหลายครั้งเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด ประกอบกับหัวหน้าพรรคการเมืองติดภารกิจต่างจังหวัดจึงทำให้ยื่นรายงานช้า นอกจากนี้ พรรคเอกภาพยังต่อสู้ด้วยว่า กรณีตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ นี้ พรรคเอกภาพเห็นว่า มีองค์ประกอบความผิดอยู่ ๒ ส่วน คือ “ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง” และ “ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม” โดยมีตัวเชื่อมคือคำว่า “และ” ไม่ใช่คำว่า “หรือ” (ซึ่งหมายถึงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้) ซึ่งน้ำหนักของความถูกต้องควรจะมากกว่าเงื่อนไขเวลา เพราะเป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในลำดับแรก และพรรคเอกภาพก็ได้เลือกปฏิบัติในเรื่องที่เป็นลำดับแรกดังกล่าวแล้ว เมื่อพรรคไม่ได้ดำเนินการครบองค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๖๒ ทั้ง ๒ ส่วน จึงไม่มีเหตุให้ยุบพรรคตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ

๗. ศาลรัฐธรรมนูญมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง ส่งสำเนาคำร้องของพรรคเอกภาพ ทั้ง ๒ ครั้ง (ตามข้อ ๓ และข้อ ๖) เพื่อพิจารณาหากประสงค์จะชี้แจงเพิ่มเติม ให้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับหนังสือ

๘. นายทะเบียนพรรคการเมือง ส่งคำชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ รวม ๒ ฉบับ

๘.๑ ในฉบับที่หนึ่ง นายทะเบียนพรรคการเมืองโต้แย้งว่า การรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองนั้นเป็นเรื่องการดำเนินกิจการภายในของพรรค นอกจากนั้นพรรคเอกภาพยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน เพราะในการจัดทำรายงานดังกล่าว แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มาตรา ๓๕ จะกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพรรค แต่หัวหน้าพรรคก็สามารถมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารพรรคคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนได้ตามนัยมาตรา ๒๐ วรรคสอง และปรากฏข้อเท็จจริงว่า ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ คณะกรรมการบริหารพรรคเอกภาพ มีจำนวน ๖ คน

๘.๒ ในฉบับที่สอง นายทะเบียนพรรคการเมืองโต้แย้งว่า พรรคเอกภาพมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน รวม ๒ ประเด็น คือ

๘.๒.๑ ประเด็นแรก เห็นว่า คำชี้แจงของพรรคเอกภาพเป็นเรื่องการดำเนินกิจการภายในของพรรคเอง สำหรับการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มาตรา ๖๒ หัวหน้าพรรคสามารถมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารพรรคทำการแทนได้ ตามนัยมาตรา ๒๐ วรรคสอง ดังความเห็นในข้อ ๘.๑

๘.๒.๒ ในประเด็นที่สอง เห็นว่า พรรคเอกภาพซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มาตรา ๖๒ เมื่อพรรคเอกภาพยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวให้คณะกรรมการเลือกตั้งในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ จึงถือว่าพรรคเอกภาพไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๖๒ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคเอกภาพ ตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๙. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ มีมติให้รับคำชี้แจงเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ทั้ง ๒ ฉบับ รวมไว้ในสำนวน

เรื่องนี้ นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเอกภาพด้วยเหตุ ๒ กรณี คือ กรณีที่หนึ่ง เหตุเพราะพรรคเอกภาพไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มาตรา ๓๕ คือ ไม่ได้รายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๓) และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม

พ.ศ. ๒๕๕๔ และ กรณีที่สอง เหตุเพราะพรรคเอกภาพไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มาตรา ๖๒ คือไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๓) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป (เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔) ซึ่งข้อเท็จจริงฟังได้ว่า หัวหน้าพรรคเอกภาพ (นายชาติวัฒน์ ชาติกรกุล) ได้ลงนามแจ้งผลการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ และได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งพรรคเอกภาพไม่ได้ต่อสู้หรือโต้แย้งในประเด็นเรื่องเวลาที่ต้องยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพรรค และรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนดแต่อย่างใด ทั้งยังยอมรับด้วยว่า ได้แจ้งผลการดำเนินกิจการของพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง และยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งเกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว

ประเด็นข้อต่อสู้ของพรรคเอกภาพ ในทั้งสองกรณีมี ๒ ประเด็นคือ ประเด็นแรกต่อสู้ว่าไม่มีผู้มีอำนาจลงนามในรายงาน เพราะหัวหน้าพรรคติดภารกิจต่างจังหวัดและรองหัวหน้าพรรคลาออกก่อนครบกำหนดรายงาน จึงต้องรายงานช้ากว่ากำหนดทั้งสองรายงาน

ประเด็นที่ ๒ ต่อสู้ว่า ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มีองค์ประกอบความผิด ๒ ส่วน คือ “การจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงิน... ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง” และ “ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม...” ซึ่งพรรคเห็นว่าน้ำหนักของส่วนแรกควรจะต้องมากกว่าส่วนหลัง และได้เลือกปฏิบัติตามนั้นแล้ว ไม่น่าจะมีเหตุให้ยุบพรรค ตามนัยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ได้อีก

นายทะเบียนพรรคการเมืองชี้แจงหักล้างข้อต่อสู้ของพรรคเอกภาพว่า (๑) การลงนามไม่ว่าจะเป็นกรณารายงานการดำเนินกิจการของพรรค ๗ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๗ มาตรา ๓๕ หรือ กรณารายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามมาตรา ๖๒ หัวหน้าพรรคสามารถมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารพรรคทำการแทนได้ ตามนัยมาตรา ๒๐ วรรคสอง และข้อเท็จจริงปรากฏว่า ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ พรรคเอกภาพมีกรรมการบริหารพรรคถึง ๖ คน (๒) การที่พรรคเอกภาพได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้ว ย่อมมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓

ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ เมื่อพรรคเอกภาพยื่นรายงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ จึงถือว่า พรรคเอกภาพไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้อง (พรรคเอกภาพ) ชี้แจงว่า ได้แจ้งผลการดำเนินการของพรรค ตามนัยมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ ให้ผู้ร้อง (นายทะเบียนพรรคการเมือง) ทราบ ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ และยอมรับว่าได้ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ จึงฟังข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ อันเป็นเหตุให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ส่วนคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง เป็นเรื่องการดำเนินการภายในพรรคของผู้ถูกร้อง ที่แสดงถึงความผิดพลาดทางการบริหารของผู้ถูกร้องเอง หากนำมาประกอบการพิจารณาได้ไม่ ส่วนประเด็นข้อกฎหมาย ตามมาตรา ๖๒ ที่ผู้ถูกร้องยกขึ้นมาเป็นข้อโต้แย้ง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้น ก็ฟังไม่ขึ้นเพราะการตีความกฎหมายนั้นจะต้องดูทั้งตัวบทและเจตนารมณ์จะแยกตีความมิได้ ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ทั้งมาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินการพรรคการเมืองและรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (๒๕๕๓) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงทั้งสองกรณี และภายในวันสิ้นเดือนมีนาคมของปีถัดไป (๒๕๕๔) ซึ่งพรรคการเมืองต้องทำให้ครบทั้งสองอย่าง จะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งมิได้ นอกจากนั้น พรรคเอกภาพเป็นพรรคเก่าซึ่งเคยทำรายงานทั้งสองอย่างมาแล้วในปี ๒๕๕๓ จึงน่าจะเข้าใจกฎหมายทั้งสองมาตราดี

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคเอกภาพตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๕

วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ส่งยุบพรรคเอกภาพ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ และคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคเอกภาพ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

(๑) พรรคเอกภาพเป็นพรรคการเมืองที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนจัดตั้ง เก็บค่าสีวันนับถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ๒๕๕๓ ต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และ

(๒) พรรคเอกภาพได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๔,๐๕๖,๗๒๔ บาท และได้เบิกเงินไปแล้ว ๒,๕๘๕,๘๘๕.๔๕ บาท จึงต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

แต่พรรคเอกภาพจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ และจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันเดียวกัน ซึ่งพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเอกภาพ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง